

Landskap: *Småland*

Upptecknat av: *Carl Andersson*

Härad: *Kinnevald*

Adress: *Ljungegård Kalosvik*

Socken: *Kalosvik*

Berättat av: *P. J. Magnusson*

Uppteckningsår: *1939*

Född år *1869* *Åmundsryd.*

Uppteckningen rör

Julgraven

(svar i H.C. 17.)

// sidor.

ACC. N:R. 5803

Landskap: Småland
 Härad: Kungevald
 Socken: Kalsovik
 Uppteckningsår: 1939

Upptecknat af: Carl Andersson
 Adress: Jungögård Kalsovik
 Berättat av: P. J. Magnusson
 Född år 1869 i Almundsryd

LUNDS UNIV.
 FOLKMINNES-
 ARKIV

Julgraven

Jag har nu låtit avfotografera ett par julgraven till arkivet, fotot No. 1. är tagit i en torpstuga på ett soldattorp i Allatorp i Tövelsås socker- det andra är från ett allmogehem i Kalsovik, avfotograferade endast för denna orsakens skull, För en sextio år sedan var det ej vanligt med julgraven i hemmen, men för en 50 år sedan började det allt vara allmänt, Julgraven högs dagarna före jul, men sattes ej in förrän jul afton, på förmiddagen

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 5803

2)

Landskap: Småland Upptecknat av: Carl Andenon
 Härad: Kinnared Adress: Gunnagård Kalvsvik
 Socken: Kalvsvik Berättat av: Alfred Larsson
 Uppteckningsår: 1939 Född år 1871 i Kalvsvik

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Alfred Larsson har berättat att han såg den första julgranen omkring år 1880, och hans hus som är född 1880 minus den första julgranen i sitt hem 1887. De hade då förut aldrig haft någon julgran. Han berättade att då han var liten hade som allmänt s. k. äppelkåd den bestod av en grov kåpp en två tunn grov, och två alnar lång som stöts på en julgransfot som bestod av en grov träklass, sedan var det iborrade träpinningar på kåppen de nedre längst och så kortare

Skriv endast på denna sida!

is att de översle var bara några tunn
is den blev som en pyramid
och på alla pinnarna hängdes
fullt med äpplen is att det var
mycket vackert, och sedan hängdes
juldunken upp i taket med
ett äpple i var hörna, alldeles
erätte på den sidan, Jag har också
hört en legend berättat av Gun-
mar Lindblad född i Kalvsvik som
han hörde för länge sedan, han är
född 1888, is han hörde den för en
40 år sedan, att en Tysk fröu
munk var ute på juldatten och
fick se en gran som var full
med stjärnor och som lyfte något
underbart som han får aldrig

hade skadat, han högg då en gran
och tog med sig hem och prydde,
Därifrån skall sedan sedan ha kom-
mit, enligt legenden.

Att hitta en julgran som var sådan
som den skulle vara, var svårt, för
den skulle vara tät med mörkgrön
barr, ej för spig och på stammen
fick ej finnas mossa utan barr,
Så man hade skött om ut skulle
granen klädas, medan julrovet
kokades, då granen var klädd skulle
man doppa i grytan, julgran fick
man hugga till sig själv i vilken
skog man ville ha sig själv eller
hos grannen, bara man hittade
en som passade, så tog man den

Toten till gravar var av trä, en
lång bit utlagad så den såg ut
som ett kors eller stjärna med
uddar, ibland var den målad, men
det mesta var den överklädd med
vackert papper i olika färger, och
om man hittade papper med kryft
god jul, och godt nytt år, klistrades
det på, och var riktigt vackert.
Överallt förr som jag minns var
alla gravar nästan lika klädda
med girlander utklippita av papper
kulor och konfekt och äpple och
som man aldrig ser nu för tiden
julagubbar och hästar och grisar och
en flicka som kallades "flickan
i det gröna" allt av veckbröd

i toppen var en köpt julstjärna
 eller en flagga av papper, man brukade
 köpa glitter dit var som en
 gumbäva som man rullade upp
 och hängde på grenarna,
 Ljusen var i min barndom alltid
 hemmatöpta långa fus, det brukade
 alltid min mor göra till julen
 för vi var fattiga som alla prädler
 tiden, Guskällare hade man inga
 utan man tog och band ihop två
 kvistar på en gren, satte ljuset
 i klyngan och knöt i hop de två
 kvistarna, sedan fick man spjula
 upp ljuset ibland, allt i bland
 som det brann mer så det ej tog
 eld i graven, det gick ej att ha

Gjuskällare till hemstäfte gjus för
de var för länge, de gjuskällare
som man senare började att använ-
na de som nu förekommer i
handeln.

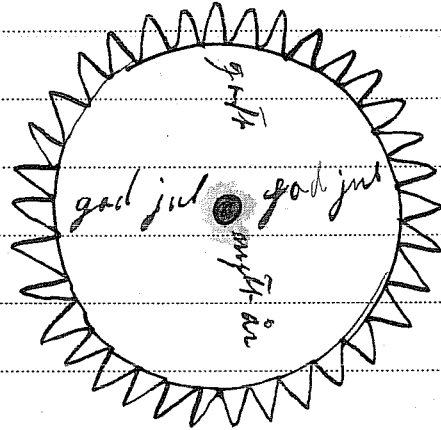
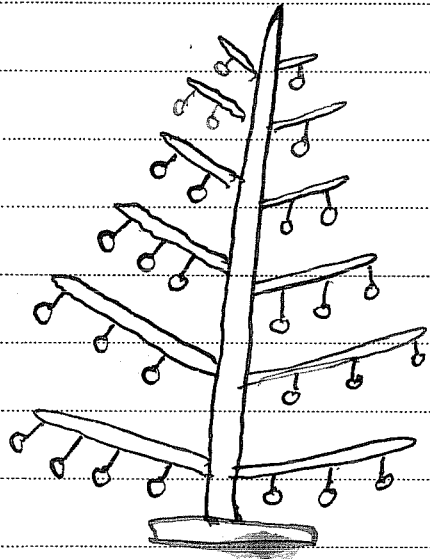
Närrens allt som var till prydnad
i graven var tillagt i hemmet
och som gämdes nog i en låda år
från år, här finns sådana saker som
är en 50 år, graven skulle alltid fän-
das på morgonen innan man gick
till julstämman, sedan bördes den rätta
förän den skulle dansas ut. Då så
skulle alla byns barn samlas en
kväll på vårt ställe och leka och dansa
kring graven, och innan de skildes
skulle var och en själv säga en

papperkaramell eller en Tålamodspis
 i groven, Tålamodspis kallades en
 pis med några hemskade karameller
 inuti, dagen därpå kostades groven
 ut, om man ej hade julgrans-
 plundrig kostades den ut tjungonde
 dag, man sade tjungonde kurt-kär
 man julen ut, groven högg aldrig
 upp för den fick ligga, för det var
 en viss hely över den,
 Man satte alltid upp en grov vid jul
 utanför med en julhävar i tillfä-
 larum som man här kallade för
 "julahek" som man ej fick glömma
 jag har här efter bästa förnåge
 uppsantat, och skildrat julgraven
 Carl Anderson Sjungagård Kelsovik

5803

9)
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV.

så såg en bland
de äldsta julgranar
jag minns

På detta viset såg en
slappel ut, full
med äpple

ACC. NR. 5803

10.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: *Småland* Upptecknat av: *Carl Andersson*
Härad: *Kinnared* Adress: *Ljunga gård, Kalosvik*
Socken: *Kalosvik* Berättat av: *P. F. Magnusson*
Uppteckningsår: *1939* Född år *1869* i *Skunnabygd*

Uppteckningen rör

Skriv endast på denna sida!